

# تدوین مدل توسعه ورزش برای همه در فدراسیون‌های ورزشی فعال در ورزش قهرمانی

لقمان کشاورز<sup>۱</sup>

تاریخ دریافت مقاله: ۱۳۹۵/۴/۱۹

تاریخ پذیرش مقاله: ۱۳۹۵/۹/۳۰

هدف پژوهش حاضر، تدوین مدل توسعه ورزش برای همه در فدراسیون‌های ورزشی فعال در ورزش قهرمانی بود. جامعه آماری پژوهش، اعضای هیات علمی فعال در حوزه ورزش همگانی و مدیران فدراسیون‌های ورزشی بود (N=۸۵۰) که بر مبنای جدول مورگان ۲۵۰ نفر به طور تصادفی ساده برای نمونه تحقیق انتخاب شدند. برای دستیابی به اهداف پژوهش، از پرسشنامه محقق ساخته ۶۴ سؤالی استفاده شد که روایی صوری و محتوایی آن به تایید ۱۷ تن از متخصصان مدیریت ورزشی رسید و روایی سازه آن با تحلیل عاملی تاییدی مورد بررسی و تایید قرار گرفت. پایایی پرسشنامه نیز در یک مطالعه مقدماتی با ۳۰ آزمودنی و با آلفای کرونباخ ۰/۸۵ محاسبه شد. برای تحلیل داده‌ها از روش‌های آماری توصیفی و استنباطی از جمله: کلموگروف اسمیرنف، بارتلت، KMO، تحلیل عاملی تاییدی و اکتشافی با چرخش واریمکس و دو نرم افزار SPSS و AMOS استفاده شد. یافته‌های پژوهش نشان داد در مدل توسعه ورزش برای همه در فدراسیون‌های ورزشی، ۱۱ عامل مدیریت، تفریحی، خانواده و دوستان، آموزشی، رسانه‌ای، داوطلبی، فرهنگی و اجتماعی، کنترل و ارزیابی، انگیزش، یادبودها و ارزش‌ها و جشنواره‌ها وجود دارد. همچنین، مدل ارائه شده برای توسعه ورزش برای همه در فدراسیون‌های ورزشی از برازش مطلوبی برخوردار بود.

**واژگان کلیدی:** فدراسیون ورزشی، ورزش برای همه و توسعه

## مقدمه

اهمیت تامین سلامت جسمی و روحی از طریق فعالیت‌های بدنی برای عموم مردم به اندازه‌ای است که "انجمن بین‌المللی ورزش برای همه" شکل گرفته است تا با برنامه‌ریزی، سازماندهی و ارائه راهکارهای نوین افراد بیشتری در جوامع مختلف برای جذب فعالیت‌های بدنی و ورزشی شوند (انجمن بین‌المللی ورزش همگانی<sup>۱</sup>، ۲۰۱۴). همچنین، در منشور "کمیته بین‌المللی المپیک"، توسعه ورزش همگانی در سطح بین‌المللی و ملی به دفعات مورد تأکید قرار گرفته است (کمیته بین‌المللی المپیک<sup>۲</sup>، ۲۰۱۵). انجام فعالیت‌های ورزشی در سطح ملی نیز به اندازه‌ای مهم بوده است که در اصل سوم قانون اساسی تأکید بر انجام فعالیت‌های بدنی و ورزشی برای عموم شده است (کشاورز و همکاران، ۱۳۹۳). همچنین، این مقوله به اندازه‌ای دارای اهمیت است که مقام معظم رهبری به دفعات تأکید بر توسعه ورزش همگانی داشته و بر این اساس در برنامه ششم توسعه ورزش همگانی یا به بیان صحیح‌تر، توسعه ورزش برای همه مورد توجه جدی دولتمردان قرار گرفته است (وزارت ورزش و جوانان، ۱۳۹۵). با توجه به مستندات ارائه شده می‌توان بیان داشت که توسعه ورزش برای همه در سطوح ملی و بین‌المللی از اهمیت بالایی برخوردار است و برای داشتن افراد سالم و تندرست، انجام فعالیت‌های ورزشی و بدنی از طرق مختلف مورد تأکید می‌باشد. اما نکته قابل تأمل در ورزش کشور، تفکیک فدراسیون‌های ورزشی در قالب دو معاونت "ورزش قهرمانی و حرفه‌ای" و "امور بانوان و توسعه ورزش همگانی" در وزارت ورزش و جوانان است (کشاورز و همکاران، ۱۳۹۳). به بیان دیگر، آن دسته از فدراسیون‌های ورزشی که رشته‌های آنها در بازی‌های آسیایی و المپیک حضور دارند، تحت مدیریت معاونت ورزش قهرمانی و حرفه‌ای قرار گرفته و عمده فعالیت خود را در بخش توسعه و رونق ورزش قهرمانی و حرفه‌ای متمرکز کرده‌اند؛ در حالی که بر اساس ماموریت، وظایف و اساسنامه فدراسیون‌های ورزشی، توجه به بعد قهرمانی رشته‌های مختلف ورزشی بخشی از وظایف و اهداف فدراسیون‌های ورزشی به شمار می‌آید و توسعه و رواج رشته‌های مختلف ورزشی در سطح ملی و در بین آحاد جامعه از وظایف مهم فدراسیون‌های ورزشی است (سجادی، ۱۳۸۸). از این رو، به نظر می‌رسد فدراسیون‌های ورزشی برای توسعه ورزش تحت مدیریت خود در بین عموم مردم، ضروری است

<sup>1</sup>. The Association for International Sport for All

<sup>2</sup>. International Olympic Committee

از توجه صرف به بخش قهرمانی و حرفه‌ای خارج و در بعد ورزش برای همه نیز فعالیت نمایند. در این راستا می‌توان به مدل مول اشاره کرد که برای توسعه ورزش به بخش‌های آموزشی، درون بخشی، برون بخشی، غیر رسمی و باشگاهی تاکید شده است (مول و همکاران<sup>۱</sup>، ۲۰۰۵) در حالی که بیشتر فدراسیون‌های ورزشی فعال در حوزه ورزش قهرمانی به ورزش قهرمانی و حرفه‌ای می‌پردازند و از توجه به سه بخش دیگر غافل هستند. به نظر می‌رسد تفکیک مدیریت ورزش در قالب ورزش همگانی و قهرمانی و حرفه‌ای در وزارت ورزش و جوانان، جهت‌گیری مطالعات علمی در حوزه ورزش برای همه را به سمتی سوق داده است که توجه پژوهشگران نسبت به فعالیت فدراسیون‌های ورزشی در بعد ورزش برای همه کمتر مورد توجه قرار گرفته و مطالعات در راستای برنامه‌های راهبردی و موانع ورزش همگانی معطوف شده است، در حالی که بیشتر مطالعات در کشورهای مختلف مدل‌های توسعه ورزش را بدون تفکیک ورزش قهرمانی و همگانی مورد توجه قرار داده‌اند که در ادامه به برخی از آن‌ها اشاره می‌گردد.

یافته‌های شعبانی و رضایی صوفی (۱۳۹۳) در مطالعه‌ای نشان داد ورزش همگانی کشور در موقعیت راهبرد رقابتی (ST) قرار دارد و مهمترین نقطه قوت ورزش همگانی کشور، وجود فدراسیون ورزش همگانی و مهمترین نقطه ضعف در این بخش، عدم بهره‌گیری از نیروهای متخصص و کارشناس می‌باشد. از با اهمیت‌ترین فرصت‌های ورزش همگانی کشور، تاکید پزشکان بر نقش ورزش در سلامت جامعه و از مهمترین تهدیدهای ورزش همگانی کشور، تغییر روش زندگی مردم (سبک غیر فعال) می‌باشد.

نتایج پژوهش روزبھانی و همکاران (۱۳۹۳) موید آن است که عوامل اجتماعی، سلامتی، امکانات و تسهیلات، عوامل اقتصادی، عوامل شخصی و زمان به‌عنوان موانع مشارکت زنان سالمند استان البرز در فعالیت‌های ورزشی تفریحی است و عوامل علاقه و ناآگاهی از عوامل مؤثر بر عدم مشارکت زنان سالمند استان البرز در فعالیت‌های ورزشی تفریحی نمی‌باشد.

یافته‌های سمیع‌نیا و همکاران (۱۳۹۲) موید این است که ورزش همگانی در حوزه‌های نیروی انسانی، مربیان، آموزش، استعدادیابی، زیرساخت‌ها و تجهیزات، داوران، امور مالی، تحقیقات، فناوری اطلاعات و بازاریابی و تحلیل داده‌ها دارای ۲۲ قوت، ۲۲ ضعف، ۲۰ فرصت و ۸ تهدید است. همچنین، با بررسی موقعیت استراتژیک

---

<sup>۱</sup>. Mull et al

ورزش همگانی مشخص شد که این بخش از ورزش بر روی محور مختصات SWOT از لحاظ عوامل درونی در ناحیه قوت‌ها و از لحاظ عوامل بیرونی سازمان در ناحیه فرصت‌ها قرار دارد.

نتیجه تحقیقات مهدی زاده و اندام (۱۳۹۳) نشان داد موانع توسعه ورزش همگانی در دانشگاه‌های کشور عبارت‌اند از: عوامل سازماندهی و مدیریتی، محیطی، روانشناختی، درون فردی و عدم حمایت اجتماعی.

یافته‌های بیلی، کالینز، و فورد<sup>۱</sup> (۲۰۱۰) مویید این است که برای توسعه مشارکت افراد در ورزش به عواملی مانند منظرهای بیولوژیکی، اجتماعی و روانشناختی، توانمندی افراد، عوامل محیطی، ویژگی‌های فردی و نتایج باید توجه شود. آچینی و مارچونی<sup>۲</sup> (۲۰۱۱) در پژوهشی دریافتند در مدل توسعه ورزش ایتالیا، مواردی مانند بهبود عملکرد، افزایش دانش فنی، افزایش ارتباطات اجتماعی، افزایش تعداد باشگاه‌های ورزشی، توجه به مشارکت سالمندان در ورزش و تشکیل گروه‌های مختلف برای تقویت سطح ارتباطات در جامعه وجود دارد.

یافته‌های زید، ساگ‌پنگ، سولینگ و زنی<sup>۳</sup> (۲۰۱۱) نشان داد برای ایجاد فرصت‌های بیشتر برای مشارکت دانش‌آموزان در فعالیت‌های ورزشی ضروری است که برنامه‌های متناسب با سن آنها تدوین و موانع و مشکلات اجرایی برنامه‌ها مرتفع شود.

چن (۲۰۱۱) نیز در پژوهشی دریافت به منظور افزایش مشارکت حداکثری معلمان در فعالیت‌های ورزشی در زمان اوقات فراغت آن‌ها ضروری است به عوامل مهمی مانند عوامل محیطی، روانشناختی، شرایط تفریحی و سرگرمی آن‌ها توجه شود.

یافته‌های پژوهش بائومان<sup>۴</sup> (۲۰۱۱) نشان داد برای توسعه ورزش همگانی، آموزش و تربیت مدیران حوزه ورزش همگانی، افزایش فعالیت رشته‌های مختلف ورزشی برای همگانی شدن، انجام تحقیق و پژوهش، تربیت منابع انسانی برای فعالیت در ورزش همگانی، توجه به نگرش هم‌سن و سالان و دوستان، افزایش سازمان‌های ورزشی مختلف و تعداد مدیران آن‌ها ضروری است.

---

<sup>۱</sup>Bailey, Collins, & Ford

<sup>۲</sup>Achini&Marchioni

<sup>۳</sup>Zaid, Sock Peng, Shuling, &Zhenni

<sup>۴</sup>. Baumann

یافته‌های هیلتن<sup>۱</sup> (۲۰۱۳) نیز در پژوهشی موید این است که در تدوین مدل توسعه ورزش ضروری است به عواملی مانند جامعه، سطوح مشارکت افراد در سطح محلی، منطقه‌ای، ملی و فراملی، بخش‌های دولتی، خصوصی و همچنین نیروهای داوطلب توجه شود. همچنین، مدل تدوین شده از برآزش مناسب برخوردار بود. نتایج پژوهش صفاری، احسانی، امیری و کوزه‌چیان (۲۰۱۳) هم نشان داد در مدل ورزش همگانی ایران عواملی مانند محیط بین‌المللی، سیاسی، حقوقی، زیست، اجتماعی، اقتصادی، فرهنگی، منابع انسانی، منابع مالی، تجهیزات و زیرساخت، فناوری، قوانین و مقررات، سازمان‌های همکار، رسانه‌های سازمانی، عوامل فردی، عوامل بین فردی، و عوامل ساختاری وجود دارد و مدل ترسیم شده از برآزش مطلوبی برخوردار است.

یافته‌های چن<sup>۲</sup> و همکاران (۲۰۱۳) در مطالعه‌ای موید این است که در مدل توسعه ورزش تایوان عواملی مانند کیفیت خدمات، وضعیت اماکن ورزشی، کیفیت کارکنان، محصولات و کالاهای ورزشی، وضعیت ترافیک و حمل و نقل و مدیریت عملیاتی وجود دارد و مدل ترسیم شده از برآزش مطلوبی برخوردار است.

نتایج پژوهش رودریز<sup>۳</sup> و همکاران (۲۰۱۵) بیانگر آن است که برای طولانی کردن مدت زمان ورزش کردن جوانان باید به مواردی مانند محیط، توانمندی‌های طبیعی، روابط بین فردی، بهبود مهارت‌ها به طور منظم، فرآیندهای بهبود و شانس توجه کرد.

فدراسیون بین‌المللی گلف<sup>۴</sup> (۲۰۱۶) در پژوهشی دریافت برای همگانی کردن گلف در بین آحاد جامعه و سراسر جهان باید از مدلی استفاده شود که در آن عواملی مانند آمادگی جسمانی و تغذیه، مهارت‌های رشته گلف، قوانین و مقررات، تجارب گذشته، ارزیابی بدنی از گلف‌بازان وجود داشته باشد.

کمیسیون اروپا (۲۰۱۶) در مطالعه‌ای دریافت در مدل ورزش اتحادیه اروپا ضروری است عواملی مانند نحوه ارتباط بین سازمان‌های ورزشی سطوح مختلف مانند باشگاه‌ها، فدراسیون‌های منطقه‌ای، فدراسیون‌های ورزشی ملی و فدراسیون‌های ورزشی قاره اروپا تعیین شود. همچنین، در مدل ارائه شده عواملی مانند قوانین و مقررات، مالکیت چندگانه، مالی، تسهیل قوانین رایج فدراسیون‌های ورزشی ملی، همسطح کردن کیفیت مسابقات وجود داشته باشد- مدل تدوین شده از برآزش مناسب برخوردار بود.

---

<sup>1</sup>.Hylton

<sup>2</sup>. Chen

<sup>3</sup>. Rhodris

<sup>4</sup>. The International Golf Federation

همان طوری که مطالعه مبانی نظری و ادبیات پیشینه نشان می‌دهد ضرورت توجه به ورزش برای همه در سطوح ملی و بین‌المللی مورد تاکید بوده است. همچنین، بیشتر مطالعات موجود در حوزه ورزش همگانی کشور به مطالعات راهبردی پرداخته و تاکید بر جدا بودن ورزش همگانی از بخش‌های دیگر از جمله ورزش قهرمانی و حرفه‌ای داشته است. از سوی دیگر، نظر به این که توسعه ورزش برای همه در هر کشوری مستلزم مدل و الگوی متناسب آن کشور است و با توجه به این که در ایران رشته‌های ورزشی تحت مدیریت معاونت ورزش قهرمانی و حرفه‌ای بیشتر فعالیت خود را در حوزه ورزش قهرمانی و حرفه‌ای صرف کرده و کمتر به همگانی شدن رشته خود می‌پردازند و نیز الگو و مدل خاصی برای توسعه بعد ورزش برای همه در این گونه فدراسیون‌ها وجود ندارد، پژوهش حاضر در صدد است به این سؤال پاسخ دهد که مدل توسعه ورزش برای همه در فدراسیون‌های ورزشی فعال در ورزش قهرمانی چگونه است؟

### روش‌شناسی پژوهش

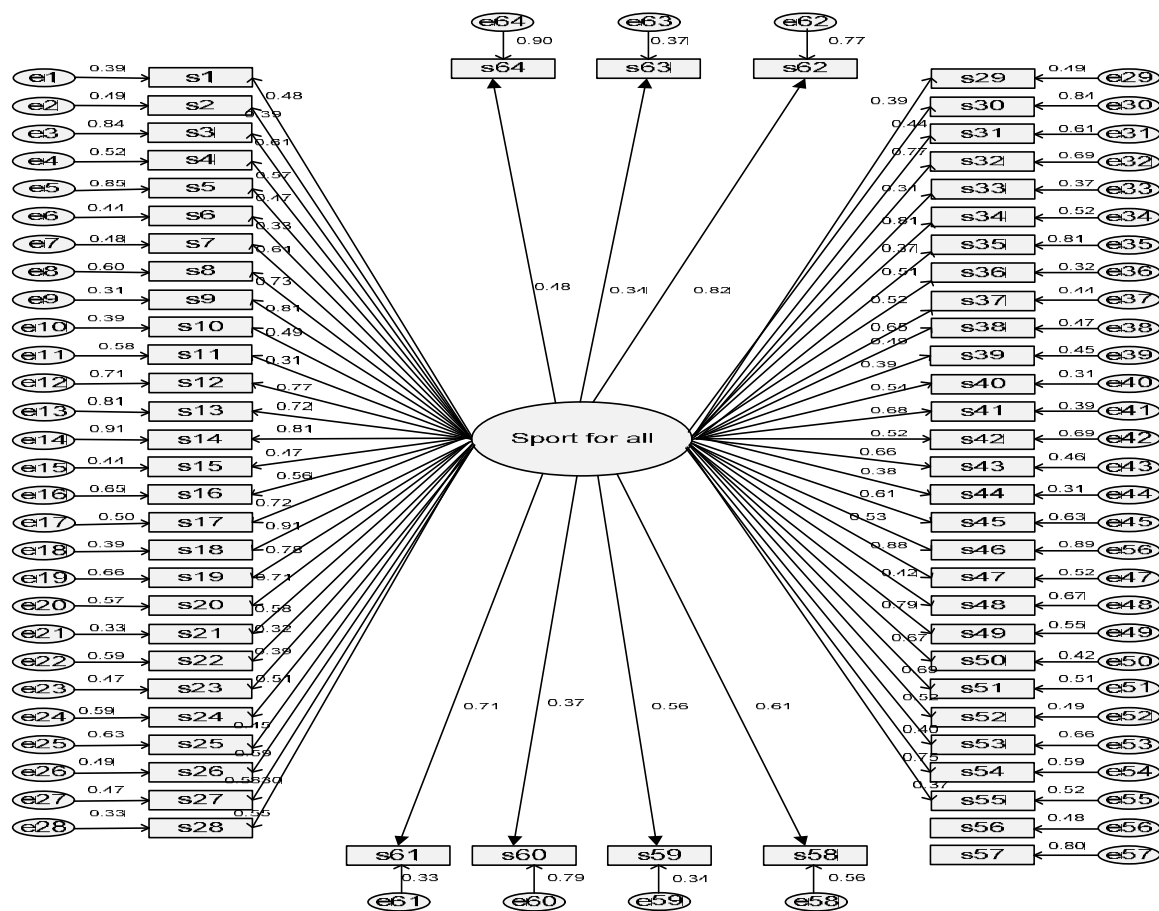
پژوهش حاضر از نوع توصیفی-تحلیلی است که به صورت میدانی انجام شده است. جامعه آماری پژوهش اعضای هیات علمی فعال در حوزه ورزش همگانی و مدیران فدراسیون‌های ورزشی تحت مدیریت معاونت ورزش قهرمانی و حرفه‌ای وزارت ورزش و جوانان بود ( $N=850$ ) که بر مبنای جدول مورگان، 250 نفر به طور تصادفی برای نمونه تحقیق انتخاب شدند. برای دستیابی به اهداف تحقیق از پرسشنامه محقق ساخته 64 سؤالی استفاده شد که روایی صوری و محتوایی آن به تایید 17 تن از متخصصان مدیریت ورزشی رسید و روایی سازه آن با تحلیل عاملی تاییدی مورد بررسی و تایید قرار گرفت- نتایج آن در شکل و جدول یک گزارش شده است. پایایی پرسشنامه نیز در یک مطالعه مقدماتی با 30 آزمودنی و با آلفای کرونباخ 0/85 محاسبه شد. برای تحلیل داده‌ها از روش‌های آماری توصیفی مانند جدول توزیع فراوانی، نمودار، فراوانی، درصد و روش‌های آماری استنباطی از جمله کلموگروف اسمیرنف، تحلیل عاملی تاییدی و اکتشافی با چرخش واریمکس و با استفاده از دو نرم افزار اس پی اس نسخه 20 و آموس گرافیک استفاده شد. شایان ذکر است نتایج آزمون کلموگروف - اسمیرنف نشانگر  $p\text{-value} = 0/256$  و  $z = 2/381$  است. با توجه به این که سطح معناداری بیشتر از 0/05 است، می‌توان نتیجه گرفت که داده‌ها دارای توزیع طبیعی هستند.

## یافته‌های پژوهش

جدول ۱: اطلاعات جمعیت‌شناسی نمونه‌ها

رتبه علمی (تعداد نفرات)			وضعیت استخدام			سطح تحصیلات (تعداد نفرات)			جنسیت (نفر)	
مربی و سایر	دانشیار و بالاتر	استادیار	قراردادی	پیمانی	رسمی	دکتری	فوق لیسانس	لیسانس و پایینتر	زن	مرد
۱۸۳	۱۷	۵۰	۶۳	۹۱	۹۶	۶۹	۱۱۳	۶۸	۷۲	۱۷۸
سابقه خدمت			شغل			محل تدریس یا خدمت				
بیشتر از ۱۰ سال	۶-۱۰ سال	تا ۵ سال	مدیر فدراسیون و سایر	هیات علمی		آزاد	دولتی	فدراسیون		
۵۰ نفر	۹۲ نفر	۱۰۸ نفر	۱۵۰ نفر	۱۰۰ نفر		۵۰ نفر	۹۵ نفر	۱۰۵ نفر		

نتایج جدول ۱، اطلاعات جمعیت‌شناختی نمونه‌ها را در متغیرهای جنسیت، سطح تحصیلات، وضعیت استخدام، رتبه علمی، محل تدریس یا خدمت، شغل و سابقه خدمت نشان می‌دهد.



شکل ۱: نتایج روایی سازه پرسشنامه توسعه ورزش برای همه در فدراسیون‌های ورزشی

جدول ۲: شاخص‌های برازش برای بررسی روایی سازه پرسشنامه توسعه ورزش برای همه در فدراسیون‌های ورزشی

تفسیر	ملاک	میزان	شاخص برازش	
برازش مطلوب	$\chi^2=2/38$ بین ۱ تا ۳	۱۶۹/۳۲۵ با درجه آزادی ۷۱	$\chi^2$	مطلق
برازش مطلوب	بیشتر از ۰/۰۵	۰/۱۷	p value	
برازش مطلوب	بیش از ۰/۹۰	۰/۹۱	شاخص نیکویی برازش	تطبیقی
برازش مطلوب	بیش از ۰/۹۰	۰/۹۳	شاخص توکر- لویس (TLI)	
برازش مطلوب	بیش از ۰/۹۰	۰/۹۱	شاخص برازش بنتلر- بونت (BBI)	
برازش مطلوب	بیش از ۰/۹۰	۰/۹۴	شاخص برازش تطبیقی (CFI)	مقتصد
برازش مطلوب	کمتر از ۰/۰۵	۰/۰۰۱	ریشه میانگین مربعات خطای برآورد (RMSEA)	
برازش مطلوب	بیشتر از ۰/۰۵	۰/۱۴	شاخص برازش مقتصد هنجار شده (PNFI)	



با توجه به نتایج مندرج در شکل ۱ و جدول ۲ که نشان دهنده بارعاملی بیش از ۰/۳ برای همه گویه‌هاست و معنادار بودن هر سه شاخص برازش مطلق، تطبیقی و مقتصد، می‌توان نتیجه گرفت که روایی سازه پرسشنامه توسعه ورزش برای همه در فدراسیون‌های ورزشی تایید شده و همه سئوال‌ات پرسشنامه برای تحلیل‌های بعدی مورد استفاده قرار می‌گیرد.

جدول ۳: نتایج آزمون بارتلت و کیسر - می یر و اوکلین

مقدار	پیش فرض
۰/۷۲	مقدار کیسر - می یر و اوکلین (کفایت حجم نمونه)
۲۳۶/۸۲	مقدار مجذور کای
۱۲۴	درجه آزادی
۰/۰۰۱	سطح معناداری

همانگونه که نتایج جدول ۳ نشان می‌دهد، با توجه به اینکه ضریب کیسر - می یر و اوکلین بیشتر از ۰/۷ می‌باشد، اندازه نمونه‌ها برای تحلیل عاملی مناسب است. همچنین، با توجه به اینکه میزان آزمون بارتلت از ۰/۰۵ کوچکتر است، بنابراین گویه‌ها ارتباط معنی داری برای فراهم کردن یک مبنای معقول برای تدوین مدل توسعه ورزش برای همه در فدراسیون‌های ورزشی را دارند. به بیان دیگر، تحلیل عاملی برای شناسایی ساختار عاملی تدوین مدل توسعه ورزش برای همه در فدراسیون‌های ورزشی مناسب است.

جدول ۴: نتایج بررسی سهم واریانس هر یک از مولفه‌ها در مدل توسعه ورزشی برای همه در فدراسیون‌های ورزشی

عامل	گویه	بارعاملی	درصد واریانس هر عامل	آلفای کرونباخ
مدیریتی	S1	پیش بینی بخش ورزش برای همه در ساختار تشکیلاتی فدراسیون های ورزشی	۴/۲۲	۰/۸۱
	S2	توجه به فعالیت رشته های ورزشی در بین سنین مختلف		
	S3	ایجاد رویکرد توجه همزمان به ورزش همگانی و قهرمانی در رشته های مختلف		
	S4	تدوین برنامه های همگانی شدن رشته های مختلف ورزشی در فدراسیون ها و وزارت ورزش و جوانان		
	S5	تشکیل شورای ورزش همگانی در فدراسیون ها		
	S6	بازنگری در ترکیب شورای ورزش همگانی وزارت ورزش و جوانان		

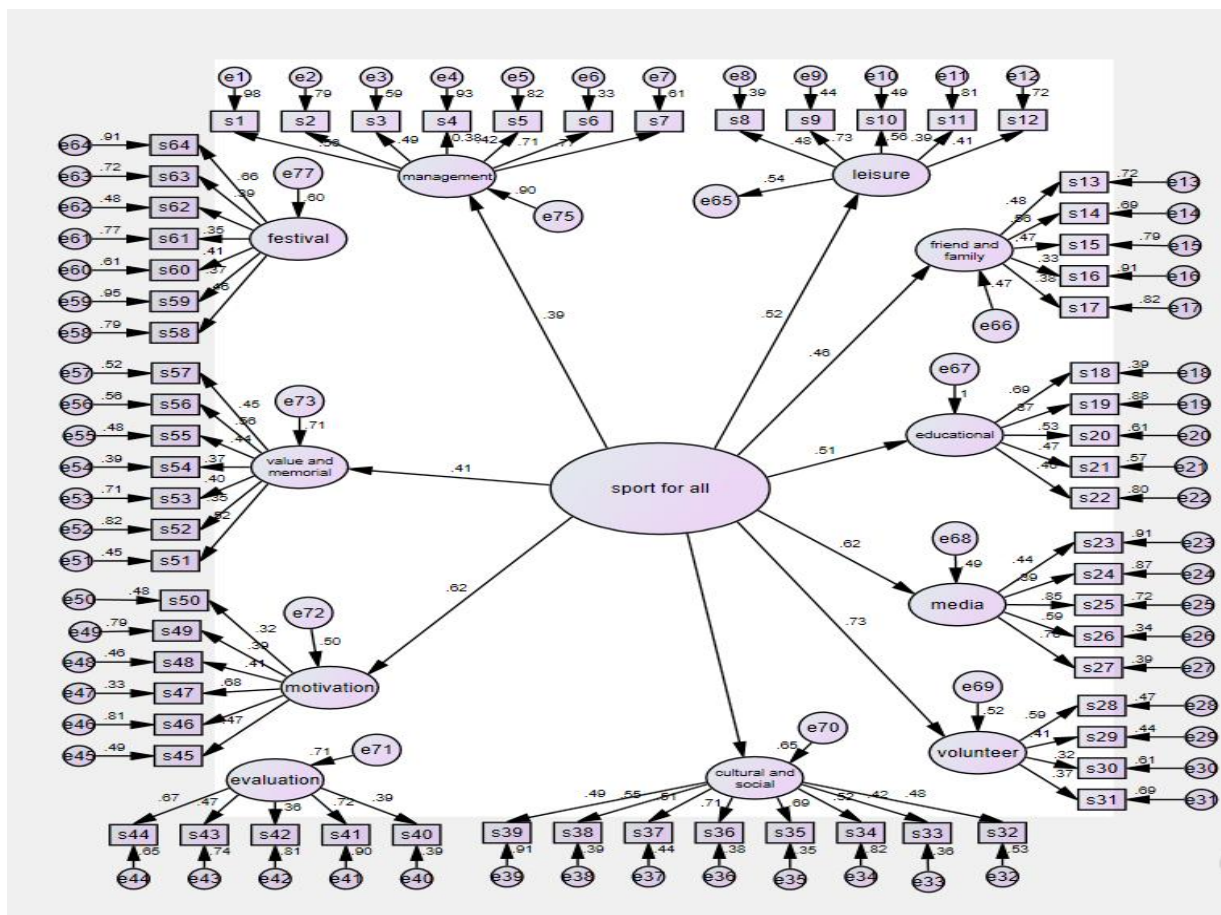
			با رویکرد بهره مندی از مدیران فدراسیون ها و متخصصان		
		۰/۶۷۱	تفکیک بودجه قهرمانی و همگانی فدراسیون ها	S7	
۰/۷۳	۶/۳۱	۰/۸۵۲	برگزاری جشنواره های تفریحی در رشته های مختلف ورزشی	S8	تفریحی
		۰/۸۱۶	طراحی الگوهای تفریحی و نشاط آور در رشته های مختلف ورزشی	S9	
		۰/۷۴۷	تشکیل اتاق فکر در فدراسیون ها برای تولید روش های جذاب کردن رشته های مختلف ورزشی با همکاری نهادهای مربوطه مانند شهرداری ها و .....	S10	
		۰/۷۲۹	ارائه خدمات ورزشی رشته های مختلف در خانه های سالمندان	S11	
		۰/۶۸۱	توسعه فعالیت رشته های مختلف ورزشی با رویکرد تفریحی در بوستان ها	S12	
		۰/۵۹۳	ارائه تسهیلات رایگان در بوستان ها به فعالیت های ورزشی خانوادگی	S13	
۰/۸۶۲	تجهیز بوستان ها به اقلام ورزشی رشته های مختلف ورزشی	S14			
۰/۸۷۱	ارائه خدمات ورزشی به خانواده ها و سالمندان (پدر بزرگ ها و مادر بزرگ ها) در باشگاه های ورزشی	S15			
۰/۸۸۳	ارائه تسهیلات ویژه به دوستانی که به طور گروهی در رشته های مختلف ورزشی شرکت می کنند	S16			
۰/۸۱۶	خارج کردن انحصار فعالیت رشته های مختلف ورزشی از باشگاه ها و گسترش آن در خارج از باشگاه ها به ویژه بوستان ها و فضای آزاد	S17			
۰/۷۶	۴/۵۷	۰/۷۴۱	بهرمندی از روش های آموزشی نوین و نشاط آور در رشته های مختلف ورزشی	S18	آموزشی
		۰/۷۶۴	ابداع قوانین، مهارت ها و شیوه های تفریحی در کنار روش های آموزشی قهرمانی در رشته های مختلف ورزشی	S19	
		۰/۹۱۰	ترکیب موسیقی با رشته های مختلف ورزشی	S20	
		۰/۷۹۸	برگزاری دوره های آشنایی با بعد همگانی رشته های مختلف ورزشی	S21	
		۰/۸۴۹	ترتیب مربیان متخصص در بعد همگانی رشته های مختلف ورزشی	S22	
۰/۷۴	۳/۲۸	۰/۹۱۴	تولید فیلم های آموزشی رشته های مختلف ورزشی	S23	رسانه ای
		۰/۸۱۷	پخش بخش های تفریحی رشته های مختلف ورزشی از رسانه ها	S24	
		۰/۷۹۵	اختصاص یکی از روزهای سال در صدا و سیما به منظور ترویج و توسعه رشته های مختلف ورزشی	S25	
		۰/۹۱۸	تغییر در نگرش صدا و سیما از توجه صرف به بعد قهرمانی به بعد	S26	

			همگانی رشته های مختلف ورزشی		
		۰/۷۹۳	توسعه محصولات ورزشی - تفریحی قابل پخش از تلویزیون	S27	
			شناسایی و نظام مند کردن داوطلبان حوزه ورزش همگانی با تاکید بر فعالیت در فدراسیون ها	S28	داوطلبی
			اجرای آموزشی های رایگان رشته های مختلف ورزشی در نقاط مختلف	S29	
۰/۷۵	۲/۸۹		ارائه مشاوره های رایگان توسط داوطلبین به منظور ترویج رشته های مختلف ورزشی	S30	
			ارائه آموزش رشته های مختلف ورزشی توسط داوطلبان در بوستان-ها، مدارس، دانشگاه ها، شرکت ها و کارخانجات متقاضی	S31	
		۰/۷۷۱	ترویج فرهنگ ورزش برای سلامت و تندرستی	S32	فرهنگی و اجتماعی
		۰/۹۲۱	ترویج ورزش خانوادگی	S33	
		۰/۶۱۹	کاهش دیدگاه منفی برای مشارکت بانوان در فعالیت های ورزشی در برخی مناطق کشور	S34	
		۰/۸۲۷	افزایش باور ورزش به عنوان یک ضرورت زندگی در افراد جامعه	S35	
۰/۸۲	۶/۷۵	۰/۸۱۶	بهره مندی از ورزش برای پیشگیری و درمان برخی از بیماری ها	S36	
		۰/۷۸۲	ترویج فرهنگ با هم ورزش کردن	S37	
		۰/۷۴۳	تردد با لباس ورزشی رشته های مختلف در مسیر خانه تا ورزشگاه	S38	
		۰/۶۴۳	تهیه و تکثیر بروشور و تراکت در بعد همگانی رشته های مختلف ورزشی	S39	
		۰/۶۲۸	ترتیب ناظران حرفه ای برای نظارت بر همگانی شدن رشته های مختلف ورزشی در فدراسیون ها	S40	ارزیابی و کنترل
		۰/۵۸۹	تغییر در شاخص های ارزیابی بخش همگانی فدراسیون ها توسط وزارت	S41	
		۰/۵۸۱	نظارت هدفمند بر هزینه کرد اعتبارات ورزش همگانی در فدراسیون ها	S42	
۰/۸۶	۵/۴۹	۰/۵۷۲	خارج کردن تخصیص اعتبارت بخش همگانی فدراسیون های ورزشی از بخش رقابتی به تفریحی	S43	
		۰/۵۳۹	کاهش اعتبارات همگانی فدراسیون های غیرفعال در حوزه همگانی	S44	
۰/۷۹	۵/۸۲	۰/۷۹۴	نظام مند کردن تخصیص اعتبارات ورزش همگانی به فدراسیون های ورزشی بر مبنای تاکید بر ورزش برای همه	S45	انگیزش

		۰/۷۸۱	تغییر رویکرد هزینه کرد اعتبارات ورزش همگانی از برگزاری رویدادها به سایر فعالیت ها مانند بخش آموزش و تفریحی	S46	
		۰/۷۲۳	ارائه تخفیف به ثبت نام های گروهی و خانوادگی در باشگاه های ورزشی	S47	
		۰/۶۲۹	رایگان شدن ثبت نام در خانه های رشته های مختلف ورزشی به منظور انجام ورزش برای سلامتی و تندرستی	S48	
		۰/۶۱۲	ارائه اقلام ورزشی رشته های مختلف ورزشی به افرادی که به طور خانوادگی در ورزشگاه ها به منظور حفظ سلامتی و تندرستی ورزش می کنند	S49	
		۰/۸۳۹	ارائه تسهیلات ویژه به مربیان فعال در توسعه همگانی رشته های مختلف ورزشی	S50	
		۰/۷۶۸	نام گذاری یک روز در تقویم سالانه کشور به نام رشته های مختلف ورزشی	S51	
		۰/۷۳۴	نام گذاری یک روز از ایام سال به نام قهرمانان نخبه ورزشی در فدراسیون های ورزشی	S52	
		۰/۶۳۷	نام گذاری یک روز از ایام سال به نام مربیان برجسته در فدراسیون های ورزشی	S53	
۰/۸۱	۴/۳۵	۰/۵۵۸	نام گذاری یک روز از ایام سال به نام داوران برجسته در فدراسیون های ورزشی	S54	یادبودها و ارزشها
		۰/۵۳۲	نام گذاری یک روز از ایام سال به نام پیشکسوتان برجسته در فدراسیون های ورزشی	S55	
		۰/۷۵۶	نام گذاری یک روز از ایام سال به نام مدیران برجسته در فدراسیون های ورزشی	S56	
		۰/۷۴۲	نام گذاری یک روز از ایام سال به نام افراد تحصیل کرده برجسته در فدراسیون های ورزشی	S57	
		۰/۷۲۳	برگزاری مسابقات و جشنواره های خانوادگی در سطوح استان و ملی	S58	
		۰/۶۳۹	تدوین قوانین و مقررات جدید متناسب با سنین مختلف در رشته های مختلف ورزشی	S59	
۰/۸۳	۵/۷۴	۰/۶۲۱	برگزاری مسابقات محلات با همکاری شهرداری ها برای افراد غیر قهرمان	S60	جشنواره ها
		۰/۶۱۳	برگزاری مسابقات ویژه خانواده کارگران و کارمندان با هماهنگی	S61	

		وزارت کار و سایر نهادهای مسئول دولتی و غیر دولتی	
	۰/۶۰۷	برگزاری مسابقات ابداعی برای رده های سنی بزرگسالان و سایر رده- های سنی	S62
	۰/۵۸۲	برگزاری مسابقات ورزشی ویژه با حضور پدران و مادران در روز پدر و مادر	S63
	۰/۵۷۹	برگزاری لیگ های خانوادگی در رشته های مختلف ورزش	S64

جدول ۴، مقادیر ویژه واریانس عامل ها را نشان می دهد. توان پیشگویی این عوامل بر اساس مجموع درصد واریانس تجمعی عامل ها برابر با ۵۵/۷۹ درصد است. بنابراین برای تدوین مدل توسعه ورزش برای همه در فدراسیون های ورزشی، ۱۱ عامل مدیریت، تفریحی، خانواده و دوستان، آموزشی، رسانه ای، داوطلبی، فرهنگی و اجتماعی، ارزیابی و کنترل، انگیزش، یادبودها و ارزش ها و جشنواره ها شناسایی شدند.



شکل ۲: مدل توسعه ورزش برای همه در فدراسیون‌های ورزشی

جدول ۵: شاخص‌های برازش مدل توسعه ورزش برای همه در فدراسیون‌های ورزشی

تفسیر	ملاک	میزان	شاخص برازش	
برازش مطلوب	$\chi^2=2/09$ بین ۱ تا ۳	۱۷۳/۴۸۹ با درجه آزادی ۸۳	$\chi^2$	مطلق
برازش مطلوب	بیشتر از ۰/۰۵	۰/۱۲	p value	
برازش مطلوب	بیش از ۰/۹۰	۰/۹۲	شاخص نیکویی برازش	تطبیقی
برازش مطلوب	بیش از ۰/۹۰	۰/۹۴	شاخص توکر- لویس (TLI)	
برازش مطلوب	بیش از ۰/۹۰	۰/۹۳	شاخص برازش بنتلر- بونت (BBI)	
برازش مطلوب	بیش از ۰/۹۰	۰/۹۵	شاخص برازش تطبیقی (CFI)	مقتصد
برازش مطلوب	کمتر از ۰/۰۵	۰/۰۰۱	ریشه میانگین مربعات خطای برآورد (RMSEA)	
برازش مطلوب	بیشتر از ۰/۰۵	۰/۱۶	شاخص برازش مقتصد هنجار شده (PNFI)	

با توجه به نتایج مندرج در شکل ۱ و جدول ۵ که نشان دهنده بارعاملی بیش از ۰/۳ برای همه گویه‌هاست و معنادار بودن هر سه شاخص برازش مطلق، تطبیقی و مقتصد، لذا می‌توان نتیجه گرفت که مدل توسعه ورزش برای همه در فدراسیون‌های ورزشی از برازش مطلوب برخوردار است.

## بحث و نتیجه گیری

هدف از پژوهش حاضر، تدوین مدل توسعه ورزش برای همه در فدراسیون‌های ورزشی بود. در این راستا یافته‌های پژوهش نشان داد یکی از عوامل موثر در توسعه ورزش برای همه در فدراسیون‌های ورزشی عامل مدیریتی است که نتایج پژوهش با یافته‌های مهدی‌زاده و همکاران (۲۰۱۳)، چن و همکاران (۲۰۱۳)، بانومان (۲۰۱۱) و زید و همکاران (۲۰۱۱) که در پژوهش‌های خود به عامل مدیریت جهت توسعه ورزش و ورزش همگانی در کشورهای مختلف دست یافته بودند، همخوانی دارد. به منظور استقرار، بهبود وضعیت عملکرد و ظهور ایده‌های نو در ورزش کشور به نظر می‌رسد قبل از هر اقدامی ضروری است مدیریت حوزه ورزش به این باور برسد که اگر عزم، اراده و خواست آن‌ها وجود نداشته باشد، توسعه مطلوب و بهینه در این حوزه به وجود نخواهد آمد. در این راستا با توجه به این که فدراسیون‌های تحت پوشش معاونت ورزش قهرمانی عمده فعالیت خود را در حوزه قهرمانی و به ویژه حضور موفق در مسابقات قهرمانی قاره‌ای، جهانی، المپیک و

بازی‌های آسیایی متمرکز کرده‌اند و نسبت به چنین فعالیت‌هایی تاکید دارند، به نظر می‌رسد چنین تفکری موجب شده است، فدراسیون‌های مزبور از توجه به همگانی شدن ورزش رشته خود غافل شوند. لذا برای برون رفت از چنین وضعیتی ضروری است وزارت ورزش و جوانان نسبت به همگانی شدن رشته‌های مختلف ورزشی به ویژه در رشته‌های تحت مدیریت معاونت ورزش قهرمانی و حرفه‌ای آیین‌نامه‌های مورد نیاز را تدوین و به فدراسیون‌ها ابلاغ نماید. در صورت وجود آیین‌نامه‌های مورد نیاز، تکلیف بعد همگانی رشته‌های مختلف ورزشی برای فدراسیون‌های شفاف و معین خواهد شد. از این رو توصیه می‌شود فدراسیون‌های ورزشی نسبت به پیش بینی کمیته توسعه ورزش برای همه در ساختار تشکیلاتی اقدام نمایند و اعتبارات ورزش قهرمانی و همگانی را تفکیک و در محل خود هزینه نمایند. در این راستا از آنجا که وزارت ورزش و جوانان معادل ۱۰ درصد از اعتبارات فدراسیون‌ها را برای توسعه همگانی رشته‌های ورزشی اختصاص داده است، نظارت بیشتر بر هزینه کرد آن‌ها اعمال تا این اعتبارات در راستای توسعه همگانی شدن ورزش هزینه شود.

یافته‌های پژوهش مبین این است که دومین عامل موثر در توسعه ورزش برای همه در فدراسیون‌های ورزشی، عامل تفریحی است که نتایج پژوهش با یافته‌های آچینی و همکاران (۲۰۱۱) و کمیسیون اروپا (۲۰۱۶) که در پژوهش‌های خود به عامل تفریحی و نشاط‌آور بودن ورزش جهت توسعه ورزش و ورزش همگانی در کشورهای مختلف دست یافته بودند، همخوانی دارد. از آنجا که فدراسیون‌های ورزشی تحت مدیریت معاونت ورزش قهرمانی وزارت ورزش و جوانان اهم فعالیت خود را به برگزاری رقابت‌ها و مسابقات ورزشی معطوف داشته‌اند و بیشتر برنامه‌های خود را برای کسب پیروزی در میادین ملی و بین‌المللی صرف می‌کنند، به طور طبیعی باشگاه‌ها و کلاس‌های آموزشی به منظور پیروز شدن در رقابت‌های مختلف فعالیت‌های خود را به گونه‌ای سازماندهی می‌کنند تا ورزشکاران با انجام تمرینات سنگین، دشوار و حرفه‌ای و و طاقت فرسا زمینه پیروز شدن خود را در رقابت‌های مختلف مهیا کنند. چنین رویکردی با تفریحی بودن این گونه رشته‌های ورزشی در تضاد است. از این رو توصیه می‌شود به منظور ایجاد بستر مناسب جهت توسعه بعد تفریحی رشته‌های مختلف ورزشی مدیران و دست‌اندرکاران فدراسیون‌های ورزشی برگزاری جشنواره‌های ورزشی تفریحی، تشکیل اتاق فکر به منظور خلق ایده‌های جدید برای جذاب‌ترین کردن رشته‌های مختلف ورزشی، ارائه خدمات ورزشی - تفریحی به سالمندان در بوستان‌ها و حتی خانه‌های سالمندان اقدام نمایند.

یافته‌های پژوهش بیانگر این است که سومین عامل موثر در توسعه ورزش برای همه در فدراسیون‌های ورزشی، عامل خانواده و دوستان است که نتایج پژوهش با یافته‌های باثومان (۲۰۱۱) که در پژوهش خود به عامل هم‌سن‌وسالان و دوستان جهت توسعه ورزش دست یافته بود، همخوانی دارد. یکی از عوامل محیطی تاثیرگذار برای مشارکت در فعالیت‌های اجتماعی، فرهنگی، و ورزشی داشتن همراه و همدم با تفکرات و ایده‌های همسطح با هر فردی است. از آنجا که در سال‌های اخیر فناوری اطلاعات و ارتباطات و شبکه‌های مجازی منجر به از هم گسیختن استحکام خانواده‌ها شده است (عندلیب، ۱۳۹۳)، به نظر می‌رسد در صورتی که در رشته‌های مختلف ورزشی راهکارها و انگیزه‌های لازم برای با هم ورزش کردن هم سن و سالان، فرزندان و خانواده‌ها با یکدیگر فراهم شود، تعداد افراد علاقه‌مند به رشته‌های مختلف ورزشی می‌تواند افزایش پیدا کند. از این‌رو، برای تحقق این عامل توصیه می‌شود تسهیلات رایگان رشته‌های مختلف ورزشی در بوستان‌ها، ارائه خدمات ورزشی به ورزش کنندگان به صورت خانوادگی، تخفیف مناسب برای ثبت نام کنندگان به صورت خانوادگی و چند دوست با یکدیگر، از محل اعتبارات ۱۰ درصد اعتبارات ورزش همگانی رشته‌های مختلف ورزشی ارائه شود.

یافته‌های پژوهش مبین این است که چهارمین عامل در مدل ورزش برای همه در فدراسیون‌های ورزشی، عامل داوطلبی است که نتایج پژوهش با یافته‌های صفاری و همکاران (۲۰۱۳)، سمیع نیا و همکاران (۱۳۹۲) و هیلتن (۲۰۱۳) که در یافته‌های خود به نیروهای انسانی و داوطلب برای توسعه ورزش و ورزش همگانی اشاره کرده بودند، همخوانی دارد. توسعه ورزش در رشته‌های مختلف در بعد همگانی مستلزم منابع انسانی به تعداد کافی است. منابع انسانی با فعالیت در حوزه‌های مختلف می‌توانند بخشی از اهداف، وظایف و امور فدراسیون‌های ورزشی را انجام دهند که با تجمیع آن‌ها بخش عمده‌ای از اهداف فدراسیون‌های ورزشی تحقق پیدا می‌کند. از سویی دیگر، با توجه به این که بسیاری از امور فدراسیون‌های ورزشی متکی بر منابع انسانی داوطلب است، ضروری است اهمیت ساماندهی بیشتر در امور منابع انسانی داوطلب انجام شود. همچنین، توسعه بعد همگانی ورزش با رویکرد منابع انسانی داوطلب در فدراسیون‌های ورزشی پایه‌ریزی شود. از این‌رو، توصیه می‌شود داوطلبان علاقه‌مند جهت فعالیت در رشته‌های مختلف ورزشی شناسایی و با ارائه آموزش‌های مختلف و توانمند ساختن آن‌ها زمینه فعالیت چنین نیروهای انسانی را در رشته‌های مختلف ورزشی از جمله اطلاع رسانی از رشته‌های مختلف ورزشی به افراد بیشتری از جامعه در اماکن مختلف از جمله بوستان‌ها، مدارس، دانشگاه‌ها،



کارخانجات و شرکت‌های مختلف و ارائه مشاوره‌های رایگان به شهروندان، زمینه پرداختن آنان به ورزش در رشته‌های مختلف ورزشی را فراهم آوردند.

نتایج پژوهش نشان داد پنجمین عامل در مدل توسعه ورزش برای همه در فدراسیون‌های ورزشی عامل انگیزش است که یافته‌های تحقیق با نتایج پژوهش رودی و همکاران (۲۰۱۵) و صفاری و همکاران (۲۱۰۳) همخوانی دارد. همگانی و عمومی شدن فرهنگ ورزش کردن در رشته‌های مختلف ورزشی به ویژه در ابتدای شروع بعد همگانی آن‌ها مستلزم ایجاد انگیزه‌های مختلف برای مشارکت حداکثری افراد در ورزش کردن است. در این مورد تجربه‌ای در کشور وجود دارد که هر هفته در یکی از شهرهای کشور همایش راهپیمایی خانوادگی برنامه‌ریزی و اجرا می‌شود که این گونه همایش‌ها مردم را با انگیزه‌های مختلف مانند اهدای خودرو و جوایز مختلف و همچنین پخش تلویزیونی به راهپیمایی فرا می‌خوانند. از آنجا که برای این گونه فعالیت‌ها در کشور هزینه‌های زیادی انجام می‌شود و استمرار آن در شهرهای مختلف با چالش‌های جدی می‌تواند مواجه شود، توصیه می‌شود مدیران ورزش کشور اعتبارات هزینه شده در این گونه همایش‌ها را با تشکیل کارگروه‌های مختلف و مطالعه‌ای دقیق ساماندهی کنند و آن اعتبارات را به سمت توسعه بعد همگانی رشته‌های مختلف ورزشی هدایت نمایند و به طور نظام‌مند افراد بیشتری را برای فعالیت در رشته‌های مختلف ورزشی هدایت کنند. در این راستا پیشنهاد می‌شود وزارت ورزش و جوانان به طور نظام‌مند ۱۰ درصد اعتبار همگانی فدراسیون‌های ورزشی را در جهت توسعه همگانی رشته‌های ورزشی بر مبنای برنامه‌های مشخص و مستمر سالانه اختصاص دهند و بر هزینه کرد آن‌ها در بعد همگانی رشته‌های مختلف نظارت داشته باشند. همچنین، توصیه می‌شود فرهنگ ورزش برای همه از قالب مسابقات خارج و ۱۰ درصد اعتبارات همگانی فدراسیون‌های ورزشی در بعد فعالیت‌های آموزشی و تفریحی رشته‌های مختلف هزینه شود. همچنین، ارائه تسهیلات ویژه به مربیان رشته‌های مختلف فعال در بعد همگانی و اهدای اقلام ورزشی به افرادی که به طور خانوادگی در رشته‌های مختلف ورزشی حضور دارند، از موارد تاثیرگذار برای ایجاد انگیزه در بعد نیروی انسانی فنی و همچنین شهروندان علاقه‌مند برای حضور در رشته‌های مختلف ورزشی است.

یافته‌های پژوهش نشان داد ششمین عامل در مدل توسعه ورزش برای همه در فدراسیون‌های ورزشی یاد بو‌ها و ارزش‌هاست که نتایج پژوهش با یافته‌های کمیسیون اروپا (۲۰۱۶) و آپچینی و همکاران (۲۰۱۱) همخوانی دارد. فرهنگ حاکم بر ورزش نشأت گرفته از ارزش‌هاست. در این مورد می‌توان به جایگاه ویژه مرحوم پهلوان

تختی اشاره کرد که بعد از گذشت سال‌ها از فوت وی به دلیل تفکرات و عملکردی انسانی و پهلوانی ایشان جایگاه ویژه‌ای در بین ورزشکاران، شهروندان و مدیران ورزشی دارد (کشاورز و همکاران، ۱۳۸۸). از سویی دیگر، بسیاری از ورزشکاران نخبه کشور که در بازی‌های المپیک موفق به کسب مدال می‌شوند، علاقه‌مندان زیادی را به دست آورده‌اند و الگوی مناسبی برای پیشرفت در ورزش به ویژه برای جوانان محسوب می‌شوند. همچنین، در بسیاری از رشته‌های مختلف ورزشی برخی از مربیان، داوران، مدیران و ورزشکاران محبوبیت زیادی دارند. در این راستا به منظور بهره‌مندی از شهرت و محبوبیت چنین ورزشکارانی توصیه می‌شود در فدراسیون‌های ورزشی یک روز از ایام سال را به نام این افراد در تقویم سالانه خود نام گذاری کنند و فعالیت‌های آموزشی و رویدادهای متعددی را به یادبود آنها انجام دهند تا با توجه به جایگاه آنها در بین افراد جامعه، شهروندان متعددی را به رشته‌های مختلف جذب کنند. همچنین، توصیه می‌شود پیشنهادی به شورای عالی انقلاب فرهنگی ارائه گردد تا در تقویم سالانه کشور یک روز را به نام رشته‌های مختلف ورزشی به ویژه رشته‌های مختلف ورزشی موفق و پر طرفدار نام گذاری کنند تا شهروندان ایرانی به اهمیت ورزش و ورزش کردن بیشتر پی ببرند.

هفتمین عامل در مدل توسعه ورزش برای همه در فدراسیون‌های ورزشی عامل آموزش است که نتایج پژوهش با یافته‌های شعبانی و همکاران (۱۳۹۳)، سمیع‌نیا و همکاران (۱۳۹۲)، صفاری و همکاران (۲۰۱۳) و باثومان (۲۰۱۱) همخوانی دارد. رشته‌های مختلف ورزشی شرکت‌کننده در مسابقات المپیک، بازی‌های آسیایی و مسابقات جهانی و سایر مسابقات بین‌المللی به دلیل این که ماهیت رقابتی و قهرمانی دارند، مستلزم یک سری آموزش‌های خاص، سنگین و پیچیده و طاقت فرسا برای موفقیت در آن مسابقات هستند. اما در بعد همگانی رشته‌های مختلف ورزشی ضروری است فدراسیون‌های ورزشی و مربیان از روش‌های آموزشی خاصی استفاده کنند تا ورزشکاران در هنگام ورزش کردن متحمل فشارهای جسمانی زیاد نشوند و از ورزش کردن لذت ببرند. همچنین، فدراسیون‌های ورزشی مربیان ویژه‌ای را تربیت کنند تا بیشتر در بعد ورزش برای همه فعالیت کنند و در جهت جذاب کردن رشته‌های ورزشی خود فعالیت داشته باشند. به علاوه، توصیه می‌شود فدراسیون‌های ورزشی با کمک متخصصان علوم تربیتی از روش‌های نوین یاددهی و یادگیری استفاده کنند و یادگیری رشته‌های مختلف ورزشی را جذاب‌تر و با نشاط‌تر نمایند. در این مورد ابداع قوانین و مقررات و تغییر در برخی از قوانین و مقررات رشته‌های مختلف ورزشی در راستای با نشاط کردن رشته‌های مختلف ورزشی

توصیه می‌شود. همچنین، استفاده از ترکیب ورزش و موسیقی در برخی از رشته‌های ورزشی مانند ابروییک، ژیمناستیک و رشته‌های رزمی مانند وشو و تکواندو راهکار مناسبی می‌تواند باشد.

هشتمین عامل در توسعه ورزش برای همه در فدراسیون‌های ورزشی عامل فرهنگی و اجتماعی است که نتایج پژوهش با یافته‌های روزبهرانی و همکاران (۱۳۹۳)، مهدی‌زاده و همکاران (۱۳۹۳)، صفاری و همکاران (۲۰۱۳)، چن (۲۰۱۱) و آچینی و همکاران (۲۰۱۱) که در یافته‌های خود به عوامل اجتماعی و فرهنگی دست یافته بودند، همخوانی دارد. برای نهادینه کردن هر موردی در یک جامعه ضروری است، ابتدا فرهنگ آن در جامعه رواج داده شود. وقتی به موضوع ورزش که یک مقوله فرهنگی است به طور فرهنگی پرداخته شود، می‌توان اجتماعی شدن آن را در جامعه انتظار داشت. پس برای آن که بتوان از عامل فرهنگی و اجتماعی برای همگانی شدن و توسعه رشته‌های مختلف ورزشی استفاده کرد، توصیه می‌شود از مواردی مانند تردد با لباس ورزشی در مسیر باشگاه و منزل، اطلاع‌رسانی بیشتر از تاثیر ورزش در کاهش بیماری‌های گوناگون و ایجاد تصویر مثبت از پرداختن بانوان به ورزش استفاده بهینه‌تری شود.

نهمین عامل در توسعه ورزش برای همه در فدراسیون‌های ورزشی عامل رسانه‌ای است که یافته‌های تحقیق با نتایج پژوهش صفاری و همکاران (۲۰۱۳) که در پژوهش خود به عامل رسانه‌ها در الگوی ورزش همگانی ایران دست یافته بودند، همسوست. در هزاره سوم رسانه‌ها به ویژه رسانه‌های دیداری- شنیداری سهم عمده‌ای در زندگی روزانه افراد جامعه دارند. همچنین، در کشور رسانه ملی به دلیل اقبال عمومی از رشته فوتبال وقت زیادی برای پرداختن و نمایش مسابقات آن اختصاص داده است؛ به طوری که برای مسابقات فوتبال لیگ باشگاه‌های اروپایی، مسابقات قهرمانی اروپا، کوپه آمریکا و مسابقات جهانی میلیون‌ها دلار هزینه می‌کند. به طور حتم صرف چنین هزینه‌های سرسام‌آور و اختصاص مدت زمان زیاد به این رشته ورزشی مانع بسیار بزرگی برای پرداختن رسانه ملی به بعد همگانی رشته‌های مختلف ورزشی است. از این رو، به نظر می‌رسد رسانه ملی رسالت اصلی خود را در ترویج بعد همگانی رشته‌های مختلف ورزشی ایفا نمی‌کند. لذا توصیه می‌شود کمیسیون فرهنگی مجلس شورای اسلامی با تشکیل کارگروهی متشکل از نمایندگان مجلس شورای اسلامی، وزارت ورزش و جوانان، فدراسیون‌های ورزشی، متخصصان دانشگاهی و صدا و سیما نسبت به تدوین قانون اختصاص مدت زمان معینی برای پخش برنامه‌های توسعه ورزش همگانی در رشته‌های مختلف ورزشی از صدا و سیما اقدام و برای اجرا به صدا و سیما ابلاغ کنند. از سویی دیگر، به عنوان یک راهکار

موقت و کوتاه مدت تهیه فیلم‌های آموزشی جذاب با همکاری فدراسیون‌های ورزشی و صدا و سیما جهت پخش از برنامه‌های ورزشی صدا و سیما توصیه می‌شود.

دهمین عامل در مدل توسعه ورزش برای همه در فدراسیون‌های ورزشی عامل جشنواره‌هاست که یافته‌های تحقیق با نتایج پژوهش آچینی و همکاران (۲۰۱۱) و کمیسیون اروپا (۲۰۱۶) همخوانی دارد. یکی از راه‌های جذب افراد برای ورزش کردن ایجاد بستر مناسب با برنامه‌ریزی و سازماندهی فعالیت‌ها و اقدامات مختلف اجتماعی و گروهی است؛ به طوری که در حال حاضر بسیاری از این گونه اقدامات در قالب مسابقات ملی، بین‌المللی و جشنواره‌ها در بسیاری از کشورها در حال برگزاری است. برگزاری چنین رویدادهایی منجر می‌شود که افراد با فرهنگ‌ها و افکار و عقاید و سنت‌های مختلف به دور هم جمع شوند و اقدام به فعالیت بدنی نمایند، اما در رشته‌های مختلف ورزشی بیشتر به بعد قهرمانی و حرفه‌ای رشته‌های ورزشی پرداخته می‌شود. لذا برای برون رفت از این رویکرد در رشته‌های مختلف ورزشی توصیه می‌شود برای توسعه ورزش برای همه در فدراسیون‌های ورزشی برگزاری مسابقات و جشنواره‌های خانوادگی در سطوح استانی و ملی، تدوین قوانین و مقررات جدید متناسب با سنین مختلف در رشته‌های مختلف ورزشی، برگزاری مسابقات محلات با همکاری شهرداریها برای ورزشکاران غیر قهرمان، برگزاری مسابقات ویژه خانواده کارگران و کارمندان با هماهنگی وزارت کار و سایر نهادهای مسئول دولتی و غیر دولتی، برگزاری مسابقات ورزشی ویژه با حضور پدران و مادران در روز پدر و مادر و برگزاری لیگ‌های خانوادگی در رشته‌های مختلف ورزشی مورد توجه قرار گیرد.

آخرین عامل در مدل توسعه ورزش برای همه در فدراسیون‌های ورزشی عامل کنترل و ارزیابی است که یافته‌های تحقیق با نتایج پژوهش بیلی و همکاران (۲۰۱۱) و فدراسیون بین‌المللی گلف (۲۰۱۶) همخوانی دارد. به طور حتم بهترین برنامه‌ها زمانی به اهداف خود دست خواهند یافت که با ابزار مناسب کنترل و ارزیابی شوند. در مدل‌های سنتی ارزیابی بیشتر از سنجه‌های گذشته نگر استفاده می‌شود (کشاورز و همکاران، ۱۳۸۹)؛ به این معنا که در ابتدا برنامه‌ها اجرا و پس از پایان، میزان تحقق آن اندازه‌گیری می‌شود (کاپلان و نورتون<sup>۱</sup>، ۲۰۰۴). لذا ضعف چنین نگرشی در ارزیابی این است که امکان اصلاح برنامه در صورت خطا وجود ندارد. برای غلبه بر چنین رویکردی در مدل‌های نوین ارزیابی مانند کارت امتیازی متوازن علاوه بر سنجه‌های گذشته نگر، از

---

<sup>1</sup>. Kaplan & Norton

سنجه‌های حال و آینده‌نگر نیز استفاده می‌شود (نیون<sup>۱</sup>، ۲۰۰۶). چنین ابزاری هر سازمانی را توانمند می‌سازد تا میزان اجرا و تحقق اهداف را در هر لحظه کنترل و مشخص کند و در صورت وجود انحراف، امکان اصلاح آن وجود داشته باشد. از این رو توصیه می‌شود مدیران معاونت ورزش همگانی وزارت ورزش و جوانان با بهره‌مندی از متخصصان کارت امتیازی متوازن، سنجه‌های مناسب برای ارزیابی فعالیت‌های ورزش برای همه فدراسیون‌های ورزشی را تدوین و با استفاده از آن سنجه‌ها، فعالیت فدراسیون‌ها را به طور مستمر ارزیابی و بازخوردهای لازم و به هنگام را به آن‌ها ارائه نمایند تا فدراسیون‌های ورزشی کشور همگام با بعد قهرمانی در بعد توسعه همگانی رشته‌های ورزشی خود فعالیت نمایند.

در پایان، یافته‌های پژوهش نشان داد مدل توسعه ورزش برای همه در فدراسیون‌های ورزشی از برآزش مطلوب برخوردار است که یافته‌های پژوهش با نتایج پژوهش صفایی و همکاران (۲۰۱۳)، کمیسیون اروپا (۲۰۱۶)، فدراسیون بین‌المللی گلف (۲۰۱۶)، چن و همکاران (۲۰۱۳) و هیلتن (۲۰۱۳) همسوست. برای توسعه هر کشور و سازمانی داشتن الگو و مدل مناسب و متناسب با شرایط اقتصادی، فرهنگی، اجتماعی و سیاسی آن کشور و آن سازمان ضروری است. همان طوری که مطالعه ادبیات پیشینه نشان داد بسیاری از کشورها برای توسعه ورزش خود از الگوی خاصی استفاده می‌کنند که استفاده از آن الگوها منجر به رونق ورزش در آن کشورها شده است. نکته مهم این است که هر چند الگوهای استفاده شده در سایر کشورها منجر به موفقیت ورزش در آن کشورها شده، اما نمی‌توان پذیرفت که دقیقاً آن مدل‌ها در کشور ایران نیز کارآیی لازم را خواهند داشت، چرا که شرایط محیطی ایران از جمله در حوزه فرهنگ، اقتصاد، اجتماع، زیرساخت‌ها، سیاست‌ها با سایر کشورها متفاوت است. بنابراین برای رونق رشته‌های مختلف ورزشی در بعد همگانی در ایران ضروری است از مدل متناسب با شرایط ایران استفاده شود. بر این اساس با توجه به این که مدل ارائه شده در پژوهش حاضر بر مبنای واقعیت ورزش ایران و شرایط محیطی ایران تدوین شده و از برآزش مطلوب برخوردار است، توصیه می‌شود معاونت ورزش همگانی وزارت ورزش و جوانان به عنوان یکی از برنامه‌ها و الگوهای خود برای توسعه ورزش برای همه در فدراسیون‌های ورزشی از آن بهره مناسب ببرد و آن را جهت اجرا به فدراسیون‌های ورزشی ابلاغ نماید.

---

<sup>1</sup>. Nion

## منابع

- روزبھانی، محبوبه؛ کامکاری، کتایون و میرزاپور، علی اکبر. (۱۳۹۳). "بررسی عوامل مؤثر بر موانع مشارکت زنان سالمند در فعالیت‌های ورزشی تفریحی استان البرز". مطالعات مدیریت رفتار سازمانی در ورزش. ۱(۲): ۳۳-۴۲.
- سجادی، سید نصرالله. (۱۳۸۸). مدیریت سازمان‌های ورزشی. تهران: انتشارات سمت
- سمیع نیا، مونا؛ پیمانی زاد، حسین و جوادی پور، محمد. (۱۳۹۲). "آسیب شناسی راهبردی ورزش همگانی در ایران و ارائه راهکارهای توسعه بر اساس مدل SWOT". مطالعات مدیریت ورزشی. ۵(۲۰): ۲۲۱-۲۳۸.
- شعبانی، عباس و رضایی صوفی، مرتضی. (۱۳۹۳). "تحلیل محیطی ورزش همگانی". مطالعات مدیریت رفتار سازمانی در ورزش. ۱(۴): ۲۵-۳۴.
- کاپلان، رابرت اس و نورتون، دیوید پی. (۲۰۰۴). نقشه استراتژی (تبدیل دارایی‌های نامشهود به پیامدهای مشهود). حسین اکبری، امیر سلطانی و مسعود، ملکی. چاپ اول، انتشارات گروه پژوهشی صنعتی آریانا
- کشاورز، لقمان و حاتمی، حمید. (۱۳۸۸). در کلاس معرفت تختی. چاپ اول، تهران: دانش پژوه

- کشاورز، لقمان؛ حمیدی، مهرزاد، گودرزی، محمود؛ سجادی، سیدنصرالله (۱۳۸۹). تدوین نظام ارزیابی عملکرد کمیته ملی المپیک با رویکرد کارت امتیازی متوازن، پژوهش در علوم ورزشی، ۲۹: ۸۳-۹۸.
- کشاورز، لقمان و فراهانی، ابوالفضل. (۱۳۹۳). مدیریت سازمان‌های ورزشی. انتشارات اندیشه‌های حقوقی، صص ۱۲۳-۱۲۶.
- مهدیزاده، رحیمه؛ اندام، رضا. (۱۳۹۳). "راهکارهای توسعه ورزش همگانی در دانشگاه‌ها". مطالعات مدیریت ورزشی. ۶ (۲۲): ۱۵-۳۸.
- نیون، پل آر. (۲۰۰۶). ارزیابی متوازن- گام به گام؛ راهنمای طراحی و پیاده سازی. پرویز بختیاری، صنم اله قلی، آناهیتا خزاعی و شیما مشایخی. چاپ اول، تهران: نشر سازمان مدیریت صنعتی
- وزارت ورزش و جوانان. (۱۳۹۵). فرازی از بیانات رهبری در خصوص ورزش همگانی.
- Bailey, R., Collins, D., Ford, P. (2010). **Participant development in sport: An academic review**. The national coaching foundation, P: 1-20.
- Chen, T. (2011). "Using Hybrid MCDM model for enhancing the participation of teacher in recreational sports". Journal of Decision Systems, (20)1, 33-49.
- Chen, Y.W., Pei-Hsuan T., and Hu, Z. (2013). "Constructing Taipei City Sports Centre Performance Evaluation Model with Fuzzy MCDM Approach Based on Views of Managers". Mathematical Problems in Engineering, ID 138546, pp: 1-13.
- European Commission. (2016). "The European model of sport consultation of document of DGX".
- Hylton, K. (2013). **Sport Development; Policy, Process and Practice**. 3rd Ed, London: Routledge. P: 1-35.
- International Olympic Committee. (2015). **Olympic Charter**. Printing by, DidWeDoS.à.r.l., Lausanne, Switzerland, pp: 19 & 61.
- Achini, M., Marchioni, M. (2011). **Sport for all and social development**. 14th World Conference on sport for all, BEIJING, p: 9.
- Mull, R., Bayless, F., Kathryn, G, Jamieson, L. (2005). **Recreational Sport Management**. 3rd, Australia, Human Kinetics. p: 31.
- Rhodris, L.J., Oliver, A., Faigenbaum, R., Rick, H., Mark, B. A., Deste Croix, C. A., et al. (2015). "Long-term the etic development – part 1: A pathway for all youth". Journal of Strength and Conditioning Research, 29(5):1439–1450.

- Saffari1, M., Ehsani1, M., Amiri, M., & Kozechian, H. (2013). **"Designing the Model of Sport for All in Iran"**. Asian Social Science; 9 (2): 208-218.
- The Association for International Sport for All. (2014). "Advancing the Global Sport for All Movement".
- The International Golf Federation. (2016). "Sport for all a development".
- Baumann, W. (2011). **"Laying foundation and developing leaders in sport for all"**. 14th World Conference on Sport for All, BEIJING, p: 15-16.
- Zaid I., Sock Peng N., Shuling, H., Zhenni, L. (2011). **"Living the legacy of the youth Olympic games: enhancing in –school and out of school opportunities for sports participation"**. 14th World Conference on sport for



# **Designing Development Model of Sport for All at the Sport Federations Who Work out at the Elite Sport**

**Loghman Keshavarz**

Ph.D., Associate Professor, Sports Management Dept., Payam-e-Noor University, Tehran, Iran

*Received:9 Jul. 2016*

*Accepted:20 Dec. 2016*

The research was to design development model of sport for all at the sport federations who work out at the elite sport. Statistical population of this study included all of the faculty members of college that were familiar with sport for all, and managers of sport federations (N=850). On the basis of Morgan table, 250 persons were randomly selected as research samples. To achieve the research goals, the sport for all made researcher questionnaire with 64 questions was used. Validity of questionnaire was confirmed by 17 experts, and its structural validity was confirmed by confirmatory factor analysis. Its reliability was studied in a pilot study with 30 subjects and calculated as 0.85. For data analysis, the descriptive statistics and inferential statistics methods, including Kolmogorov- Smirnov  $\chi^2$ , KMO, Bartlet test, exploratory factor analysis with Varimax rotation and confirmed factor analysis by application of AMOS software and SPSS software were used. Research findings showed that there are 11 factors such as management, recreational, friends and family, educational, media, volunteer, social and cultural, evaluation, motivational, memorial and values, and festivals for the development model of sport for all at the sport federations. Also, the achievement model is goodness.

**Key words:** Sport Federation, Sport for All and Development